

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 29.10.2014.
COM(2014) 673 final

2014/0312 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

**o ovlaštenju Hrvatske da primijeni oslobođenje od poreza na plinsko ulje koje se
upotrebljava za rad strojeva za humanitarno razminiranje u skladu s člankom 19.
Direktive 2003/96/EZ**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Oporezivanje energenata i električne energije u Uniji uređeno je Direktivom Vijeća 2003/96/EZ ⁽¹⁾ (dalje u tekstu „Direktiva o oporezivanju energije” ili „Direktiva”).

U skladu s člankom 19. stavkom 1. Direktive, dodatno odredbama predviđenima posebno člancima 5., 15. i 17., djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja razine oporezivanja radi provođenja pojedinih politika.

Cilj je ovog prijedloga omogućiti Hrvatskoj da primjeni oslobođenje od poreza na plinsko ulje koje se upotrebljava za rad specijaliziranih strojeva za humanitarno razminiranje. Ovim se izuzećem nastoje smanjiti troškovi pravnih osoba koje su registrirane za provedbu djelatnosti razminiranja i na taj način ubrzati te aktivnosti i pridonijeti provedbi politike humanitarnog razminiranja u Hrvatskoj.

Snizanjem poreza ubrzat će se aktivnosti razminiranja koje se provode u skladu s međunarodnom Konvencijom o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju (Ottawski sporazum iz 1998.) i međunarodnom Konvencijom o kasetnom streljivu (potpisana u Oslu 2008.) o zabrani korištenja, prijenosa i skladištenja te o uništenju uskladištenog kasetnog streljiva u roku od osam godina, kao i Zakonom o humanitarnom razminiranju Republike Hrvatske iz 2005.

Cilj mjere koju će Hrvatska primijeniti jest davanje poticaja radi ubrzanja čišćenja sumnjivih minskih polja i oslobađanja poljoprivrednog zemljišta i šuma te učiniti ih ponovno dostupnim za gospodarske aktivnosti. Od mjere se očekuju i izravni pozitivni učinci na život i zdravlje ljudi u područjima zagađenim minsko-eksplozivnim sredstvima i neeksplozivnim ubojnim sredstvima.

Bez primjene ove mjere gospodarski subjekti s opremom i dozvolom za razminiranje na području Hrvatske dužni su plaćati nacionalnu stopu trošarina na plinsko ulje koje se upotrebljava kao pogonsko gorivo koja iznosi 2 860 HRK (ca. 375,54 EUR) ⁽²⁾ i koja se primjenjuje na pogonsko gorivo, uključujući njegovu uporabu u nepokretnim motorima, teškim strojevima i vozilima namijenjenima za korištenje izvan javnih putova (članak 8. stavak 2. točke (b), (c) i (d) Direktive o oporezivanju energije). Vremenski ograničeno oslobođenje od poreza omogućilo bi gospodarskim subjektima da smanje troškove aktivnosti razminiranja i u ograničenom vremenskom razdoblju povećaju profitne marže, što bi stvorilo poticaj za intenziviranje njihova rada u razdoblju primjene mjere. Time će se ubrzati postupak razminiranja.

Zahtjev i njegov općeniti kontekst

Dopisom od 8. travnja 2014. hrvatska su nadležna tijela podnijela zahtjev za donošenje odluke o ovlaštenju na temelju koje će Hrvatska moći primijeniti oslobođenje od poreza na plinsko ulje koje se upotrebljava za rad strojeva za humanitarno razminiranje u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ. Hrvatska nadležna tijela dostavila su 15. srpnja 2014. dodatne informacije i objašnjenja.

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije (SL L 283, 31.10.2003., str. 51.)

⁽²⁾ Svi izračuni temelje se na deviznom tečaju od 1. listopada 2013. tj. 7,6153 HRK za 1 EUR. Vidi SL C 286 od 2.10.2013.

Hrvatska tijela namjeravaju primijeniti oslobođenje od poreza na plinsko ulje koje se upotrebljava za rad strojeva za humanitarno razminiranje. Mjera će se provoditi primjenom sustava povrata plaćene trošarine, a radi ubrzanja razminiranja preostalih zagađenih područja. Strojevi koji će upotrebljavati plinsko ulje oslobođeno od trošarina razvrstat će se prema njihovoj namjeni, radnom alatu i načinu rada.

Prema informacijama koje su dostavila hrvatska nadležna tijela, na dan 1. siječnja 2014. ukupna površina minski sumnjivih područja i područja zagađenih isključivo neeksplozivnim sredstvima u Hrvatskoj iznosila je 613,6 km². Hrvatska procjenjuje da neiskorišteni proizvodni potencijal šumskih područja zagađenih minsko-eksplozivnim sredstvima predstavlja godišnji gubitak od oko 30 milijuna EUR. 55 % zagađenih poljoprivrednih površina čine oranice, a ostatak livade i pašnjaci. Procjenjuje se da 900 000 osoba (oko 20 % stanovništva) još uvijek živi u neposrednoj blizini minski sumnjivih područja. U razdoblju od 1991. do 2013. godine dogodilo se 1 353 incidenata i nesreća na područjima koja su zagađena minsko-eksplozivnim sredstvima, pri čemu je stradalo 1 976 osoba, od čega 510 osoba smrtno.

Hrvatska je podnijela zahtjev da se oslobođenje odobri na razdoblje od šest godina, što je najdulje razdoblje navedeno u članku 19. stavku 2. Direktive.

Područje primjene

Korisnici mjere bit će pravne osobe koje će ovlastiti Hrvatski centar za razminiranje i koje će biti registrirane za obavljanje djelatnosti humanitarnog razminiranja u skladu sa Zakonom o humanitarnom razminiranju⁽³⁾, Pravilniku o načinu obavljanja poslova humanitarnog razminiranja⁽⁴⁾ i Pravilniku o tehničkim zahtjevima i utvrđivanju sukladnosti strojeva koji se koriste na poslovima humanitarnog razminiranja⁽⁵⁾. Korisnici će provoditi razminiranje i čišćenje zemljišta strojevima za razminiranje te stvoriti uvjete za pirotehničare za deaktivaciju neeksplozivnih minsko-eksplozivnih sredstava. Akreditirani strojevi odredit će se po vrsti, namjeni i potrošnji goriva koja ovisi o dubini obrade tla, brzini kretanja stroja, gustoći obrade tla i učinku stroja na stazi sa zbijenom zemljom lokalnog sastava. Navedena mjera odobrit će se povratom plaćene trošarine, prikupljanjem računa koji su plaćeni u te svrhe. Evidencija će sadržavati osobne podatke kupca, serijske brojeve stroja, broj radnih sati stroja, količinu kupljenog plinskog ulja i datum kupnje.

Prema podacima koje su dostavila hrvatska nadležna tijela, u Hrvatskoj postoji 36 registriranih pravnih osoba s 47 strojeva koje se upotrebljava za humanitarno razminiranje. Međutim, nije predviđeno da mjera bude ograničena samo na te akreditirane subjekte, nego će se primjenjivati na sve nove akreditirane subjekte i strojeve za razminiranje koji se u budućnosti mogu upotrebljavati u tu svrhu. Hrvatski centar za razminiranje provodi postupak akreditacije i vodi evidenciju o svim novim strojevima za razminiranje koji se namjeravaju upotrebljavati za humanitarno razminiranje.

Prema podacima hrvatskih tijela iznos koristi koji će mjera donijeti po korisniku ovisi o veličini površine koja će se razminirati strojevima za razminiranje i o ukupnoj potrošnji plinskog ulja koje se upotrijebi za rad strojeva prilikom razminiranja te površine. Hrvatska procjenjuje da iznos koristi koja proizlazi iz sniženja poreza, izračunate na temelju prosječne potrošnje goriva, za sve subjekte koji su uključeni u razminiranje u 2013. iznosi oko 2 907 038 HRK (ca. 381 736,50 EUR), što znači da prosječni iznos po stroju iznosi 61 859,15 HRK tj. 8 123,01 EUR godišnje. Hrvatska nadležna tijela predviđaju da će tijekom šest

⁽³⁾ Narodne novine br. 153/2005, 63/2007 i 152/2008. (Službeni list Republike Hrvatske)

⁽⁴⁾ Narodne novine br. 53/2007, 111/2007 i 141/2011. (Službeni list Republike Hrvatske)

⁽⁵⁾ Narodne novine br. 53/2007, 39/2011 i 57/2013. (Službeni list Republike Hrvatske)

godina u kojima će se mjera primjenjivati godišnji proračunski troškovi na temelju procijenjene prosječne potrošnje porasti i iznositi: 2 965 179 HRK (ca. 389 371,23 EUR) u 2015., 3 024 482 HRK (ca. 397 158,66 EUR) u 2016., 3 084 971 HRK (ca. 405 101,83 EUR) u 2017., 3 146 671 HRK (ca. 413 203,87 EUR) u 2018., 3 209 604 HRK (ca. 421 467,94 EUR) u 2019., 3 273 796 HRK (ca. 429 897,30 EUR) u 2020., a ukupni iznos iznosit će: 18 704 706 HRK (ca. 2 456 200,83 EUR).

Provedba mjere

Nadležni odjeli Hrvatskog centra za razminiranje (HCR) nadgledat će i voditi evidenciju o radu strojeva. Evidencija će se voditi po projektima (radilištu). Za svaki stroj postojat će poseban obrazac u kojem će se po danima evidentirati sati rada, ostvareni učinak i potrošnja goriva.

Po završetku projekta subjekt ovlašten za razminiranje podnijet će obrazac zahtjeva za povrat trošarine za svoje strojeve na radilištu te mu priložiti obrasce s dnevnikom rada za svaki stroj. Obrasce će ovjeriti voditelj radilišta i potvrditi ovlaštena službena osoba HCR-a zadužena za nadzor na projektu i koja će stalno biti prisutna na radilištu radi provedbe neposrednog terenskog nadzora razminiranja.

Sukladno svojoj općoj nadležnosti za nadzor nad provedbom trošarinskih propisa, Carinska uprava Ministarstva financija provest će, pored ostalih nadzornih aktivnosti, sustavnu i neposrednu kontrolu upotrebe plinskog ulja za rad strojeva za razminiranje na temelju informacija o lokaciji na kojoj se izvodi razminiranje. Oslobodjenje od poreza odobrit će se povratom plaćene trošarine.

Argumenti hrvatskih nadležnih tijela o utjecaju mjere na unutarnje tržište

Mjerom se neće pogodovati određenim poduzetnicima u odnosu na druge jer će se njome obuhvatiti svi poslovni subjekti koji se bave humanitarnim razminiranjem i stoga se neće pružiti nikakva ekonomska korist nekom određenom uključenom gospodarskom subjektu. Hrvatska isto tako predviđa da ova mjera neće utjecati na trgovinu unutar EU-a s obzirom na to da je specifične prirode i da je ograničena na područja u Republici Hrvatskoj koja su zagađena minsko-eksplozivnim sredstvima.

Postojeće odredbe u području obuhvaćenom prijedlogom

Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije, a posebno članak 8. stavak 1. te članak 8. stavak 2. točke (c) i (d).

Procjena mjere na temelju članka 19. Direktive 2003/96/EZ

Posebna razmatranja o politici

Tekst članka 19. stavka 1. prvog podstavka Direktive glasi:

„Dodatno odredbama u prethodnim člancima, posebno člancima 5., 15. i 17., djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobodjenja ili sniženja radi provođenja pojedinih politika.”

Predmetnim oslobodjenjem od poreza hrvatska nadležna tijela nastoje ubrzati razminiranje preostalih zagađenih područja u različitim regijama Hrvatske. Bez ove mjere plinsko ulje koje se upotrebljava za rad strojeva za humanitarno razminiranje oporezivalo bi se s 2 860 HRK (ca. 375,54 EUR) na 1 000 l. Napominje se da Hrvatska primjenjuje jednaku stopu poreza na plinsko ulje koje se upotrebljava kao pogonsko gorivo za namjene iz članka 8. stavka 2. točaka (c) i (d) Direktive 203/096/EZ. Vremenski ograničena primjena traženog oslobodjenja

od poreza potakla bi gospodarske subjekte koji su uključeni u humanitarno razminiranje da dovrše svoj rad prije isteka šestogodišnjeg razdoblja mjere i pridonijela na taj način navedenom cilju politike tj. bržem razminiranju preostalih zagađenih područja. U Hrvatskoj osim predviđene mjere ne postoje drugi poticaji koji se primjenjuju na gospodarske subjekte uključene u humanitarno razminiranje područja koja su zagađena minsko-eksplozivnim sredstvima.

Hrvatska je navela da bi primjena mjere imala izravne pozitivne učinke na zaštitu života i zdravlja ljudi u područjima koja su zagađena minsko-eksplozivnim sredstvima i neeksplozivnim ubojnim sredstvima. U skladu s gore navedenim, Komisija napominje da je prema informacijama koje su dostavila hrvatska nadležna tijela u razdoblju od 1991. do 2013. godine 1 976 osoba stradala od minsko-eksplozivnih sredstava, od čega 510 osoba smrtno. Također se napominje da bi gubitak prihoda zbog neobrađivanja poljoprivrednog zemljišta zagađenog minsko-eksplozivnim sredstvima mogao dostići 50 milijuna EUR.

Može se zaključiti da se želja za primjenom oslobođenja od poreza na plinsko ulje koje se upotrebljava za rad strojeva za humanitarno razminiranje u različitim regijama Hrvatske temelji na posebnim razmatranjima politike, osobito u pogledu socijalne sigurnosti, zdravlja i regionalne politike.

Usklađenost s drugim politikama i ciljevima Unije

Tražena mjera odnosi se uglavnom na zdravstvenu, regionalnu i okolišnu politiku EU-a, u mjeri u kojoj će djelomično pomoći bržem smanjenju područja Republike Hrvatske koja su zagađena minsko-eksplozivnim sredstvima i koja predstavljaju opasnost za život i zdravlje ljudi te domaće i divlje životinje. Treba napomenuti da prema procjenama 900 000 osoba u Hrvatskoj i dalje živi u blizini minski sumnjivog područja, što ugrožava njihovo zdravlje i sigurnost.

Komisija napominje da je mjera ograničena na plinsko ulje koje se upotrebljava za rad akreditiranih strojeva za posebne namjene, konstruiranih i proizvedenih isključivo u svrhu čišćenja miniranog područja te je ograničena na područje Republike Hrvatske koje je zagađeno minsko-eksplozivnim sredstvima. Također treba napomenuti da se ti strojevi ne mogu upotrebljavati za bilo kakvu vrstu prijevoza na javnim cestama.

Stoga se može zaključiti da je mjera sukladna sa zdravstvenom, okolišnom, energetsom i prometnom politikom Unije.

U navedenim okolnostima mjera je prihvatljiva i u pogledu pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i potrebe da se osigura pošteno tržišno natjecanje. Posebno, s obzirom na to da se mjerom ne daje prednost određenim poduzećima u odnosu na druga i da će se primjenjivati na sve poslovne subjekte koji su uključeni u humanitarno razminiranje u Hrvatskoj. Isto tako, ova mjera neće utjecati na trgovinu unutar EU-a s obzirom na to da je specifične prirode i da je ograničena na područja u Republici Hrvatskoj koja su zagađena minsko-eksplozivnim sredstvima.

Razdoblje primjene mjere

Komisija predlaže da se razdoblje primjene odredi na najduže razdoblje dopušteno Direktivom 2003/96/EZ, tj. na šest godina. To se čini primjerenim vremenskim razdobljem koje bi omogućilo nadležnim hrvatskim tijelima da prikupe informacije za procjenu rezultata mjere i pružilo gospodarskim subjektima koji imaju koristi od mjere dovoljan stupanj sigurnosti i dovoljno vremena da zaključe postupak razminiranja zagađenih područja.

Pravila za državne potpore

Hrvatska nadležna tijela namjeravaju primijeniti oslobođenje od poreza na plinsko ulje koje se upotrebljava za rad strojeva za humanitarno razminiranje povratom cjelokupne trošarine. Mjera predstavlja državnu potporu te ju je potrebno prijaviti Komisiji u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a.

2. REZULTATI SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANIM STRANAMA I OCJENA UČINKA

Savjetovanje sa zainteresiranim stranama

Ovaj prijedlog temelji se na zahtjevu koji je podnijela Hrvatska i odnosi se samo na tu državu članicu.

Prikupljanje stručnih mišljenja i njihova upotreba

Nije bilo potrebno obratiti se vanjskim stručnjacima.

Ocjena učinka

Ovaj prijedlog odnosi se na ovlaštenje koje se izdaje pojedinoj državi članici na njezin zahtjev.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

Načelo supsidijarnosti

Područje neizravnog oporezivanja obuhvaćeno člankom 113. UFEU-a samo po sebi nije u isključivoj nadležnosti Europske unije u smislu članka 3. UFEU-a.

Međutim, postojećim zakonodavstvom EU-a strogo je određen i ograničen okvir izvršavanja nadležnosti država članica u tom području. U skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ jedino Vijeće može ovlastiti državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja u smislu te odredbe. Države članice ne mogu preuzeti ulogu Vijeća.

Prijedlog je stoga u skladu s načelom supsidijarnosti.

Načelo proporcionalnosti

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti. Oslobođenje od poreza ne nadilazi ono što je potrebno za ostvarenje predmetnog cilja (vidi prethodni osvrt na aspekte unutarnjeg tržišta i poštenog tržišnog natjecanja).

Izbor instrumenata

Predloženi instrument/instrumenti: Odluka Vijeća.

Člankom 19. Direktive 2003/96/EZ predviđena je samo ta vrsta mjere.

4. PRORAČUNSKA IMPLIKACIJA

Mjera ne dovodi do financijskog ili administrativnog opterećenja Unije. Prijedlog stoga ne utječe na proračun Unije.

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o ovlaštenju Hrvatske da primijeni oslobođenje od poreza na plinsko ulje koje se upotrebljava za rad strojeva za humanitarno razminiranje u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije⁽¹⁾, a posebno njezin članak 19.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Dopisom od 8. travnja 2014. hrvatska su nadležna tijela podnijela zahtjev za donošenje odluke o ovlaštenju na temelju koje će Hrvatska moći primijeniti oslobođenje od plaćanja poreza na plinsko ulje koje se upotrebljava za rad strojeva za humanitarno razminiranje u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ.
- (2) Predviđenim oslobođenjem od poreza Hrvatska namjerava ubrzati razminiranje preostalih područja koja su zagađena minsko-eksplozivnim sredstvima u različitim regijama. Mjera će time imati izravne pozitivne učinke na život i zdravlje ljudi u tim regijama.
- (3) Mjera je ograničena na akreditirane strojeve za posebne namjene koji su posebno konstruirani i izrađeni za poslove čišćenja miniranih područja.
- (4) Mjera je ograničena na područja koja su zagađena minsko-eksplozivnim sredstvima na državnom području Republike Hrvatske.
- (5) Mjera će se primjenjivati na sve subjekte koji su uključeni u humanitarno razminiranje u Hrvatskoj i stoga se neće dati nikakva ekonomska korist nekom određenom uključenom gospodarskom subjektu.
- (6) Prema tome, mjera je prihvatljiva u pogledu pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i potrebe da se osigura pošteno tržišno natjecanje te je sukladna sa zdravstvenom, okolišnom, energetsom i prometnom politikom Europske unije.
- (7) Na temelju članka 19. stavka 2. Direktive 2003/96/EZ proizlazi da svako ovlaštenje odobreno u skladu s tim člankom mora biti strogo vremenski ograničeno. Kako bi se uključenim gospodarskim subjektima pružila dovoljna razina sigurnosti i dovoljno vremena da zaključe postupak razminiranja zagađenih područja, ovlaštenje se dodjeljuje na razdoblje od šest godina.
- (8) Ovom se odlukom ne dovodi u pitanje primjena pravila Unije o državnim potporama,

⁽¹⁾ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Hrvatska se ovime ovlašćuje da oslobodi od oporezivanja plinsko ulje koje se upotrebljava za rad specijalnih strojeva koji se upotrebljavaju za humanitarno razminiranje na njezinom državnom području. Mjera je ograničena na akreditirane strojeve za posebne namjene koji su posebno konstruirani i izrađeni za poslove čišćenja miniranih područja.

Članak 2.

Ova Odluka proizvodi učinke od dana priopćenja. Prestaje važiti šest godina nakon dana priopćenja.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Republici Hrvatskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*